

JOHÁNEK Z NEPOMUKU

vydává Matice sv. Jana Nepomuckého

OD POZEMSKÉHO K NEBESKÉMU

Vážení a milí čtenáři, matičáři či ctitelé našeho světce,

pomalu se uzavírá další etapa naší historie s koncem roku 2022. Nechtěl bych zde bilancovat dnešní chaotickou dobu, neboť tento chaos nepochází z milující náruče Boží. Jen mi dovoluďte krátkou úvahu.

Stále více se snažíme prodloužit náš hmotný život se všemi „výhodami“ světa technologií, jež se již v mnoha směrech stávají závislostí, či doslova otroctvím. Jak by asi dnešní svět vypadal, kdyby se taková snaha věnovala daleko důležitější – VĚČNOSTI?

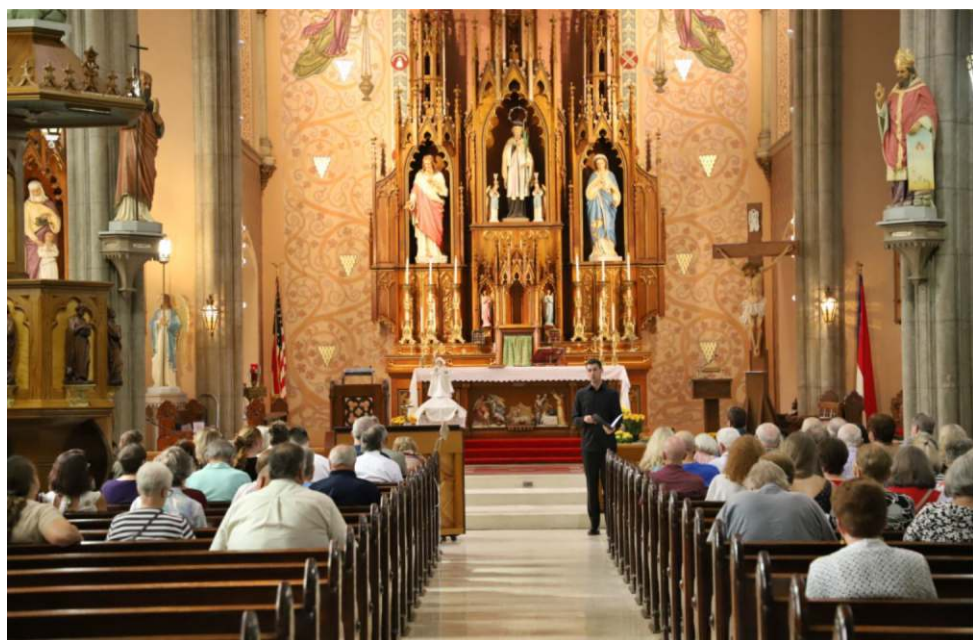
Touha po vytvoření stavu blaženosti nás táhne od pozemského k nebeskému, kde nás duch původem od Boha naplní pokojem. Životy světců, kteří překonali smrt věčnosti, jsou toho jasným důkazem. Svatý Jan Nepomucký je zřetelným příkladem této duchovní nadčasovosti, což jsme tento rok zažili při naší návštěvě svatojánských spolků a farností ve Spojených státech, při přijetí našich partnerů z brazilského města Sao Joao Nepomuceno v Nepomuku a při dalších akcích věnovaných našemu patronovi po celé naší republice.

Příští rok 2023 si budeme připomínat významné výročí – 630 let od umučení sv. Jana Nepomuckého (20. března 1393). Na hlavní měsíc oslav – březen připravujeme koncert středověkých mariánských antifon (v podání gotického souboru profesora Tomáše Hály), jež poukazují na důležitou úlohu Panny Marie jak v životě Johánka z Pomuku, tak i na její stále aktuálnější poselství pro dnešní dobu. Následovat bude v neděli 19. března mše svatá, celebrotaná P. Miroslavem Heroldem SJ, velkým ctitelem

Kostel sv. Jana Nepomuckého v New Yorku

Koncert v kostele sv. Jana Nepomuckého v St. Louis

a znalcem života sv. Jana.. V měsíci červnu bychom v rámci oslav rádi uvedli v kostele sv. Jakuba Většího v Nepomuku Plzeňskou filharmonii s programem věnovaným významnému českému skladateli vrcholného baroka, kterým Jan Dismas Zelenka bezpochyby byl.

V průběhu nastávajícího roku 2023 budeme organizovat celou řadu dalších kulturních a edukačních akcí, jež by například měly zahrnovat i vydání knižní publikace polského autora Piotra Kunceho „Historická postava – legendární světec“, s podtitulem „Život, kult a podoba sv. Jana Nepomuckého“. V této souvislosti bych chtěl všechny čtenáře poprosit za modlitby pro zdárný a důstojný průběh tohoto významného výročí, na které musíme sehnat nemalé prostředky, doufám však, že důležité pro věčnost.

Závěrem bych rád uvedl tento citát: „Duch jako síla, pocházející od Boha, poznává Boha, hledá Boha a v něm jediném nalézá pokoj. Jakýmsi tajemným duchovním citem se utvrzuje o svém původu v Bohu, cítí svoji plnou závislost na něm a shledává, že je vždy zavázán líbit se Bohu a žít jen pro něj a jím.“ Teofan Zatornik

V nadcházejících časech přeji všem sílu toho pravého ducha poznání. S úctou k Svatému Janu Nepomuckému, Václav Česák, předseda Matice sv. Jana Nepomuckého

Cesta po stopách Svatého Jana Nepomuckého v severní Americe

V září 2022 jsem se stal jako zástupce Matice svatého Jana Nepomuckého součástí čtyřčlenné mezinárodní skupiny, která podnikla cestu do Spojených států amerických, s cílem navštívit tam nejdůležitější místa spojená naším světcem Janem Nepomuckým. Naší nepočetnou výpravu dále tvořili Pavel Motejzík (hlavní a vynikající organizátor akce, jejíž uskutečnění plánoval sice už před dvěma lety, avšak kvůli covidovým opatřením byla několikrát odkládána), Martin Vydra (talentovaný český tenorista) a Ricardo Itaborahy (naš brazilský přítel a klavírista ze São João Nepomuceno, partnerského města Nepomuka). Cesta byla pojata jako koncertní turné u příležitosti 300. výročí blahořečení sv. Jana Nepomuckého, s oficiálním názvem „Mosty mezi národy“ („Bridges between Nations“). Postupně jsme navštívili New York, St. Louis a Chicago.

Tato města ovšem nebyla vybrána náhodou; jedná se fakticky historicky o tři nejvýznamnější svatojánská místa v severní Americe. Spolu s námi přes oceán cestovaly také tři svatozáře k bronzovým soškám sv. Jana Nepomuckého z dílny Václava Česáka, který vložil do jejich podstavců kazety se zemí z Nepomuka a Prahy,

symbolizující místa Janova narození a jeho mučednické smrti. Samotné sošky byly zaslány do USA už v únoru 2020, kde trpělivě čekaly na slavnostní předání v jednotlivých svatojánských místech až do letošního září. Na turné při koncertu v New Yorku doprovodil Martina Vydru a Ricarda Itaborahy americký varhaník Mark Pacoe a v Chicagu česká houslistka Klára Moldová. Kromě toho oba protagonisté Martin s Ricardem také hudebně doprovodili slavnostní mši svatou, celebrou biskupem Richardem F. Stikou v St. Louis, a rovněž nedělní mši svatou na České misií Brookfield v Chicagu, celebrou Mons. Dušanem Hladíkem. Naše skupina byla též oficiálně přijata českými konzuly ve všech třech navštívených městech. V NYC jsme byli přivítáni a provedeni Českým národním domem na Manhattanu, v St. Louis i v Chicagu jsme navíc zažili příjemná setkání s mnoha milými lidmi z místních českých komunit, žijících v Americe.

Celkově můžeme naši cestu zhodnotit velmi pozitivně. Myšlenka šíření slávy sv. Jana Nepomuckého byla naší poutí, vykonané daleko od jeho rodiště, bezesporu naplněna spocitem, že jsme zanechali naším poselstvím za oceánem zřetelnou svatojánskou stopu.

O kostelech sv. Jana Nepomuckého v USA:

V roce 1852 byl v St. Louis na kněze vysvěcen Jindřich Lipovský, pocházející ze šlechtické rodiny Lipovských z Lipovic u Sedlčan. Tento kněz se ujal zdejších Čechů a společnými silami vystavěli první kostel (1854). Jednalo se o dřevěný malý kostelík z větší části postavený na dluh, ale byl to první československý kostel v Americe. Kostel byl zasvěcen k počtě sv. Jana Nepomuckého, protože nejvíce St. Louiských Čechů pocházelo z českobudějovické diecéze. V roce 1864 byl však kostel uzavřen, protože neměl stálého duchovního. Američtí Češi neztráceli naději a prosili o nového faráře. Bylo jim vyhověno českobudějovickým biskupem J. V. Jirsíkem, jehož nabídku přijal Josef Hessoun (1830-1906), později označovaný za tatíčka St. Louiských Čechů. V roce 1870 se začalo se stavbou nového kostela, který byl vysvěcen v roce 1873. Současný kostel je však z větší části přestavba z roku 1897. V roce 1896 byl totiž kostel poničen tornádem.

Kostel sv. Jana Nepomuckého v Chicagu byl postaven v roce 1913, fungoval až do roku 1990. Poté byl v rámci velké reorganizace chicagské arcidiecéze odsvěcen, vyklizen a dnes slouží charitě. Dnes jeho úlohu přebrala Česká misie Brookfield, kde je kostel všech českých patronů. Z původních dvanácti českých kostelů již v Chicagu žádný neslouží česko-slovenské komunitě. V Barringtonu (metropolitní oblast Chicaga) se nachází malý kostel a hřbitov sv. Jana Nepomuckého.

Třetí, co do důležitosti svatojánské místo v USA, je samotný New York. Místo dlouho nemělo vlastní českou osadu, bydlelo zde málo krajanů, kteří využívali německé kostely. Až v roce 1875 zde vyrostl kostel sv. Cyrila a Metoděje. Historie svatojánských kostelů je ještě o několik desetiletí mladší. Stát, který zahrnuje samotné město a přilehlé okolí, do roku 2020 zahrnoval hned čtyři kostely sv. Jana Nepomuckého. Nejvýznamnější ze svatojánských kostelů stojí v Manhatanu na rohu 1st Avenue a 66th Street. Zdejší farnost byla založena Slováky v roce 1891. Novorománský kostel vysvětil kardinál Hayes dne 30. května 1925.

Celkem se v USA nachází přes 30 kostelů sv. Jana Nepomuckého.

Text a foto Pavel Jiran, Nepomuk, 2022
Pavel Jiran

Uskutečněné koncerty:

New York / Manhattan – Church of St. John Nepomucene – 14. září

St. Louis – St. John Nepomuk Church – 17. září

Evanston / Chicago – Nichols Concert Hall – 19. září

Akce proběhly s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Osobní záštita Tomáš Czernin, předseda Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí. Pořádalo město Nepomuk ve spolupráci s Generálními konzuláty České republiky v Chicagu a New Yorku, Consulado Geral do Brasil em Chicago, East River Catholics, Česká misie – Brookfield, Arcidiecéze St. Louis a Nichols Concert Hall v Chicagu.

Edukační program pro školy „Po stopách sv. Jana Nepomuckého“ ve Svatojánském muzeu v Nepomuku

Milí čtenáři, dovolte, abych Vám představila edukační program „Po stopách sv. Jana Nepomuckého“ určený pro žáky základních škol, který nabízíme už druhou sezónu ve Svatojánském muzeu v Nepomuku.

Program začíná promítnutím krátkého snímku o nepomuckém světci, z něhož se žáci dozvědí nejdůležitější informace o jeho životě a seznámí se také s legendou spjatou se sv. Janem. Po zhlédnutí videa následuje prohlídka Svatojánského muzea; děti při ní vyplňují odpovědi na otázky v krátkém písemném testu, který je jim rozdán – zjišťujeme, co si z informací jim předložených zapamatovaly (otázky se týkají např. atributů sv. Jana Nepomuckého, jeho profese, jména českého krále, jenž ho dal umučit, názvu mostu, z kterého byl shozen atp.).

Poté program pokračuje v sousedním kostele sv. Jakuba st., kde byl Jan pokřtěn. Děti jsou rozděleny do skupinek a každá obdrží lístek s určitým úkolem. Úkoly se týkají pojmenování prostor a vybavení kostelního interiéru (např. umístění presbytáře, hlavní lodi, sakristie, kazatelny, křtílnice, zpovědnice atd.).

Dále následuje prohlídka poutního kostela sv. Jana Nepomuckého, který stojí, podle ústní tradice, na místě Janova rodného domu. Ještě před vstupem do chrámu upozorníme děti na dva světcovy atributy, viditelné na průčelí kostela – pět hvězd a jazyk. Uvnitř si žáci prohlédnou především centrální oltář, tzv. Kolébku sv. Jana, nacházející se na místě, kde snad stával rodný světcův dům, a čtyři obrazy s výjevy z Janova života.

Poslední část programu zahrnuje pěší pochod do blízké vesničky Klášter, kde jsou k vidění zbytky zdi kdysi bohatého cisterciáckého kláštera; tam zřejmě Jan chodil do klášterní školy. Cestou si všímáme Janových soch. V klášterském kostele sv. Markéty čeká na děti ukrytý „sladký poklad“.

Protože s krajem kolem Nepomuka je spjata také postava jiného českého světce – sv. Vojtěcha, chystáme rovněž další edukační program „Po stopách sv. Vojtěcha“. Srdečně zvú školáky s jejich učiteli k nám, do Svatojánského muzea!

Štěpánka Kodýdková, ředitelka Svatojánského muzea v Nepomuku

V Budislavicích se slavila tradiční pouť

Kostele sv. Jiljí v Budislavicích, zmiňovaném již ve 13. století, se letos v září uskutečnila pouť s požehnáním obnovené kapličky a sochy sv. Jana Nepomuckého. Poutní mši svatou sloužil nepomucký farář P. Jiří Špiřík za hojně účasti věřících z farnosti Kasejovice.

Po mši se před kostelem za asistence členů Matice sv. Jana Nepomuckého seřadilo procesí, které se vydalo i s poutní sochou sv. Jana a korouhvemi k obecní kapli sv. Jana. Po projevech zástupců obce a historickém exposé Mgr. Vladimíra Červenky byla požehnána obnovená socha sv. Jana Nepomuckého, která byla péčí obecního úřadu citlivě restaurována.

S díkem byl také vzpomenut iniciátor a donátor výstavby této svatojánské kaple a sochy sv. Jana v roce 1895, tehdejší budislavický farář P. Jan Nepomuk Černý.

Věříme, že po mnoha desetiletích zde projevená úcta ke sv. Janu Nepomuckému nebude dozajista oslavou ojedinelou a stane se obnovenou tradicí.

M. K. Budislavice

Bývalý kostel sv. Jana Nepomuckého v Chicagu

Se soškou sv. Jana Nepomuckého a P. Hladítkem v Chicagu

*Edukační program pro školy „Po stopách sv. Jana Nepomuckého“
ve Svatojánském muzeu v Nepomuku*

Časopis JOHÁNEK vydává Matice sv. Jana Nepomuckého, Přesaničké nám. 1,
335 01 Nepomuk. Evidenční číslo MK ČR E 24136. Časopis je neprodejný.

